

Stier og Biveie. Men det er jo Alle bekendt, at naar det er Amtsraadet, der skal fritage Kommunerne for den Slags Arbeide, er det vanskeligt at faae Samtykke. Tilmed synes der at ligge en Tendents i Forslaget — jeg veed ikke, om jeg har set rigtig her — til at gaa bort fra Amtsraadet og over til, at det bliver selve Amtet, der skal give disse Dispensationer fra Loven. Og er dette rigtigt, vil Loven efter min Opfattelse blive endnu mere uheldig.

Hvad § 2 angaar, saa kan jeg tilbelsvære enig i, at det er rigtigt, at man kommer Husmændene til Hjælp ved at lette dem for disse tre Dage, som de nu i Henhold til den bestaaende Lov ere pligtige til at yde til Kommunen, men jeg er dog bange for at gaa med dertil; thi disse 3 Dage have stor Betydning for mange Folk rundt omkring i Landet. Det er nemlig disse 3 Dage, der mange Gange begrunde deres kommunale Valgret, og tager man dem bort, borttager man altsaa samtidig Begrundelsen for deres Valgret, og saa have de altsaa ikke længere Valgret til Kommunerne, hvorimod de beholde deres Valgret til Folkethinget. Min Nabo her ved Siden af (Dalsgaard) siger, at man saa kan paaligne dem 10 Ore i Stat. Ja, det er meget godt, naar man staar over for en velbillig Kommunalbestyrelse, men staar man over for en uvillig Kommunalbestyrelse, gaar den sandelig ikke med til at paaligne disse Beboere en Stat af 10 Ore. Vi vide vist Alle, at man i Kommunerne, navnlig i Kjøbstadskommunerne, holder paa at lade en Indtægt af indtil 500 Kr. være skattefri, og hvor dette gjøres gjældende, faae vi mange ikke skattepligtige Borgere rundt omkring i Landet, som derved samtidig tabe deres Valgret. Jeg har ogsaa hørt udtale fra forskellige Sider, at man navnlig i Kjøbstadskommunerne vil lægge an paa at faae en Del af disse Smaaborgere frataget deres Valgret ved at sætte Skattecensuren til Kommunerne op. Jeg er derfor meget bange for at gaa med til at ophæve det bestaaende Forhold overfor disse Husmænd og Indverster, der hidtil have præsteret disse 3 Dage. En af mine haardeste Anker mod Lovforslaget gjælder imidlertid § 3; thi det forekommer mig, at man der ligesom giver en Anvisning, ligesom anbefaler at gaa over fra Naturalarbeide til Licitation eller Affordarbeide med Hensyn til Snekastningen, ogsaa ude omkring i Kommunerne. Det er ganske vist Alle bekendt, at de kommunale Udgifter ere voxede og det i en forbausende Grad i de senere Aar, og vi føle jo Allesammen Trykket deraf. Skulde man nu gaa bort fra det Naturalarbeide, der har været præsteret

med Hensyn til Snekastning, vil det føre til en Udgift, der vil komme til at tynge haardt paa Kommunerne. Trykket vil blive saa meget søeligere, som Snekastningsarbeidet i Reglen foretages paa en Tid, hvor man ikke ser saa nøie paa; om man lader en Karl eller to gaa og kaste Sne, medens man derimod vil se meget nøie paa, om man skal betale. Jeg vil minde om, at dersom vi nu gaa over til Licitation eller Affordarbeide, faae vi ikke Snekastningsarbeidet udført til den Pris, som man maasse for Dieblikket tror, at man kan faae Folk til at udføre det for. Det vil derfor efter min Opfattelse blive en stor Byrde for Kommunerne, dersom vi her gaa over til Licitation eller Affordarbeide. — Jeg kommer saa til § 4, hvor det, som jeg før omtalte, lægges i Amtsraadets Hænder at affatte Regulativet. Der staar ganske vist i Lovforslaget, at det skal ske efter stedsfunden Forhandling med Sogneraadet, men jeg ser dog et stort Tilbagestrid fra de bestaaende Forhold. Vel veed jeg, at de Snekastningsregulativer, der hidtil have været gjældende, ikke kunne faae endelig Kraft uden at være sanctionerede af Amtsraadet, men naar man nu gaar bort fra Sogneraadet, uden at man en Gang giver det Indstillingsret, tror jeg rigtigt nok, at man gaar den kommunale Selvbestemmelseret saa nær, at jeg meget skulde beklage, om man vilde vedtage det.

Jeg skal derefter gaa over til § 7, der navnlig bestemmer, at Skovstyldshartkornet i Fremtiden skal tage halv Del i Snekastningspligten i Forhold til Ager og Engs Hartkorn. Jeg vilde for mit Vedkommende langt foretrække, om der i Lovforslaget havde staaet, at Skovstyldshartkornet skulde tage dobbelt Del i den Snekastningspligt, som paahviler Hartkornet. Thi hvem er det, der i de skovrige Egne færdes mest paa Veiene, hvem er det, der udelægger Veiene mest, enten Landbruget i Almindelighed eller Skoveierne? Jeg tror, at det er Skoveierne, og Skoveierne have saa mange Privilegier paa saa mange forskellige Omraader med Hensyn til deres Skove, at jeg næppe tror, at Folkethinget, naar det skal til at vedtage en Lov som denne, vil være med til at give dem en forsat Lettelse med Hensyn til deres kommunale Pligter; thi dette er en kommunal Pligt, der efter min Opfattelse fuldt saa meget paahviler Skovhartkornet som det øvrige Hartkorn. — Jeg skal saa gaa over til § 11, idet de Udtalelser, som ere fremkomne fra det ærede Medlem for Viborg Amts 1ste Valgkreds (Dalsgaard), om de andre Paragrafer tilbelsvære de samme, som jeg vilde have fremjat. Der siges i § 11: „S hver